

Силабус навчальної дисципліни ОСНОВИ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

підготовки бакалавра

(назва освітнього ступеня)

спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

(назва спеціальності)

освітньо-професійної програми «Фінансове управління бізнесом»

СВО ПДАБА 072 Б – 2020

(назва освітньої програми)

Статус дисципліни	Нормативна
Мова навчання	Українська
Факультет/Інститут*	Економічний
Кафедра	девелопменту нерухомості, фінансів, обліку та маркетингу
Контакти кафедри	В-404, (056) 756-33-23, denom@pdaba.edu.ua
Викладачі-розробники	Грабовський Ігор Сергійович, к.е.н., доцент
Контакти викладачів	hrabovskyi.igor@pdaba.edu.ua+380970715730
Розклад занять	https://www.pgasa.dp.ua/timetable/WSIGMA/EK/ROZKLADK.HTML
Консультації	https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2024/03/Grafik-konsultatsij-vykladachiv-DeNFOM-2sem-23-24.pdf

Анотація навчальної дисципліни

Курс «Основи фінансової діяльності» призначений для засвоєння основних теоретичних положень та набуття практичних навичок в області фінансів, особистих заощаджень та способів управління ними (а саме: грошей, капіталу, фінансів, їх особливостей та основних принципів використання, видів банківських продуктів, способів накопичення капіталу та інвестування, основ податкового законодавства)

	Години	Кредити	Семестр
			2
Всього годин за навчальним планом, з них:	90	3	90
лекції	30		30
лабораторні роботи			
практичні заняття	6		6
Самостійна робота, у т.ч.:	54		54
підготовка до аудиторних занять	10		10
підготовка до контрольних заходів	4		4
виконання курсового проєкту або роботи			
виконання індивідуальних завдань			
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	10		10
підготовка до екзамену	30		30
Форма підсумкового контролю			екзамен

Мета вивчення дисципліни- формування у майбутніх бакалаврів знань і вмінь щодо досутності, принципів, методів, засобів та прийомів управління особистими фінансовими коштами, особливостей взаємодії з фінансовими установами, а також щодо навичок ефективного застосування сучасних інформаційних технологій у процесі здійснення фінансової-економічної діяльності.

Завдання вивчення дисципліни:

– сформувані у студентів систему знань щодо цілей, ролі та завдань, з'ясувати сутність, функції та роль фінансів, грошей і кредиту;

- дослідити механізм функціонування грошової системи в ринковій економіці;
- визначити закономірність функціонування валютного ринку, валютної системи, грошового ринку;
- засвоїти роль та специфіку використання грошово-кредитної політики центрального банку, напрямів діяльності банків та небанківських фінансових інститутів щодо грошово-кредитного обслуговування суб'єктів господарювання та населення України.

Пререквізити дисципліни включають знання, отримані при вивченні дисциплін «Політекономія».

Постреквізити дисципліни. Одержані знання та навички можуть знадобитися в професійній діяльності та при вивченні таких дисциплін «Фінанси», «Гроші та кредит», «Державні фінанси», «Фінансова діяльність суб'єктів господарювання», «Інвестування», «Бізнес-податки та оподаткування», «Фінансовий ринок», «Бізнес-аналіз», «Бюджетування».

Компетентності (відповідно до освітньо-професійної програми «Фінансове управління бізнесом» СВО ПДАБА 072 б – 2020):

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

Загальні компетентності:

- ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- ЗК9. Здатність бути критичним і самокритичним;
- ЗК12 Здатність працювати автономно.

Спеціальні компетентності:

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

Заплановані результати навчання (відповідно до освітньо-професійної програми «Фінансове управління бізнесом» СВО ПДАБА 072 б – 2020):

РН 2. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем;

РН 19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань;

РН 21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

Після завершення вивчення вибіркової дисципліни «Основи фінансової діяльності» студенти повинні

знати:

- основні концепції та терміни у сфері фінансів і фінансового управління;
- структуру та функції фінансових установ;
- типи фінансових ринків та їхню роль у господарській діяльності;
- характеристики основних фінансових інструментів (акції, облігації, деривативи тощо);
- принципи фінансового планування та бюджетування;
- основи ризик-менеджменту в фінансах;

- основи оподаткування та його вплив на фінансову діяльність;
- міжнародні фінанси та особливості валютних операцій;
- взаємозв'язок фінансів та підприємництва;
- основи управління особистими фінансами.

вміти:

- аналізувати фінансову звітність та визначати фінансову стійкість організацій;
- використовувати фінансові інструменти для досягнення фінансових цілей;
- складати та керувати бюджетами, розробляти фінансові плани;
- управляти оборотними коштами та забезпечувати ліквідність організацій;
- оцінювати інвестиційні можливості та ризики;
- розробляти та впроваджувати стратегії управління фінансовими ризиками;
- враховувати оподаткування в процесі фінансового планування та управління;
- розуміти міжнародні фінанси та використовувати ці знання для міжнародного бізнесу;
- застосовувати фінансові знання для успішного управління особистими фінансами;
- проводити аналіз фінансових можливостей та ризиків у контексті підприємництва.

Ці знання та навички допоможуть здобувачам розуміти фінансові аспекти управління підприємством та приймати обґрунтовані фінансові рішення.

1.ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Вступ до фінансів та фінансового управління.

Огляд основних понять та концепцій у сфері фінансів та управління фінансами, роль фінансів у сучасному господарстві. Сутність фінансової системи та її структура. Організаційно-правове забезпечення фінансової політики. Сутність, складові і типи фінансової політики. Фінансовий механізм.

Тема 2. Основні фінансові концепції та терміни.

Пояснення ключових термінів і понять, таких як прибуток, активи, пасиви, капітал, ліквідність, рентабельність тощо. Генезис еволюція та розвиток фінансовою науки. Сутність фінансової системи та її структура. Організаційно-правове забезпечення фінансової політики. Сутність, складові і типи фінансової політики. Фінансовий механізм.

Тема 3. Функції фінансових установ.

Розгляд ролі та функцій фінансових установ, таких як банки, страхові компанії, інвестиційні фонди, у системі фінансового ринку. Види фінансових установ, що надають послуги населенню. Види фінансових послуг, якими найчастіше користується населення. Які питання варто поставити, щоб отримати консультацію у працівника фінансової установи.

Тема 4. Фінансові ринки та їх роль у господарській діяльності.

Огляд основних типів фінансових ринків (грошовий, капіталовкладень, фондовий тощо) та їх функцій у забезпеченні потреб суб'єктів господарювання. Регулювання фінансового ринку. Міжнародне регулювання фінансового ринку. Інфраструктура фінансового ринку.

Тема 5. Фінансові інструменти.

Огляд основних фінансових інструментів та їх характеристик, таких як акції (власний капітал компанії), облігації (боргові зобов'язання), деривативи (фінансові

похідні). Визначення та класифікація фінансових інструментів в Україні. Фінансування і рефінансування.

Тема 6. Фінансове планування та бюджетування.

Пояснення процесу планування та управління фінансовими ресурсами організації, складання та контроль бюджетів. Розроблення бюджетів за всіма підрозділами, що сприяє поліпшенню координації дій у середині підприємства. Забезпечення єдиного процесу щодо підготовки, аналізу і затвердженню бюджетів. Структурованість бюджетів. Обґрунтованість показників бюджетів на основі досягненнях результатів, тенденцій, економічних чинників та заданих темпів розвитку підприємства. Участь у бюджетуванні всіх підрозділів що відповідають за виконання бюджету.

Тема 7. Основи ризик-менеджменту в фінансах.

Розгляд методів та стратегій управління фінансовими ризиками, зокрема кредитним, ринковим, процентним тощо. Диверсифікація як метод зниження ризику. Основи теорії портфеля цінних паперів. Вартість, дохідність, час і ризик фінансових інвестицій. Оцінка норми ринкової дохідності з урахуванням ризику. Ризик і надійність позичальників та боргових інструментів .

Тема 8. Основи оподаткування та фінансового планування в умовах зміни податкового законодавства.

Огляд основних податкових положень та їх вплив на фінансове планування організацій. Механізм та методи загальнодержавного податкового планування та прогнозування. Характеристика елементів податкового механізму. Непрямі податки. Податкова оптимізація та ухилення від сплати податків.

Тема 9. Міжнародні фінанси та валютні операції.

Огляд особливостей міжнародних фінансів, валютних операцій та ризиків, пов'язаних з міжнародними фінансовими операціями. Міжнародні фінанси: сутність, предмет та функції . Суб'єкти міжнародних фінансів. . Інтернаціоналізація фінансових ринків та потоків. Становлення та розвиток фінансового ринку в Україні . Міжнародний валютний ринок: сутність, функції, структур. Механізми та інструменти міжнародного валютного ринку. Валютні операції та їх класифікація.

Тема 10. Фінансовий аспект підприємництва та особисті фінанси.

Розгляд фінансових аспектів підприємницької діяльності, основних принципів управління особистими фінансами. Організація фінансів на підприємстві. Фінансовий механізм підприємства. Грошові надходження на підприємстві. Як управляти особистими фінансами. Оптимізація витрат в особистих фінансах. Інструменти управління особистими фінансами.

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб	с/р
Змістовий модуль 1. Основи контролінгу в діяльності підприємства					
1. Вступ до фінансів та фінансового управління.	4	2	2	-	-
2. Основні фінансові концепції та терміни.	2	2	-	-	-
3. Функції фінансових установ.	2	2	-	-	-
4. Фінансові ринки та їх роль у господарській діяльності.	6	2	-	-	4
5. Фінансові інструменти.	8	2	-	-	6
Разом за змістовим модулем 1	22	10	2	-	10
Змістовий модуль 2. Організація системи контролінгу на підприємстві					
6. Фінансове планування та бюджетування.	6	4	2	-	-
7. Основи ризик-менеджменту в фінансах.	6	6	-	-	-
8. Основи оподаткування та фінансового планування в умовах зміни податкового законодавства.	10	2	-	-	8
9. Міжнародні фінанси та валютні операції.	4	4	-	-	-
10. Фінансовий аспект підприємництва та особисті фінанси.	12	4	2	-	6
Разом за змістовим модулем 2	38	20	4	-	14
Підготовка до екзамену	30				30
Усього годин	90	30	6	-	54

2. САМОСТІЙНА РОБОТА

Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях:

Назва теми	Посилання
Міжнародне регулювання фінансового ринку. Інфраструктура фінансового ринку. Зокрема принципи регулювання міжнародного фінансового ринку. Учасники міжнародного фінансового ринку. (Тема 4. Фінансові ринки та їх роль у господарській діяльності.)	№ 8 (основна)
Визначення та класифікація фінансових інструментів в Україні. Фінансування і рефінансування. (Тема 2. Фінансові інструменти)	№ 1,5 (основна)
Характеристика елементів податкового механізму. Непрямі податки. Податкова оптимізація та ухилення від сплати податків. (Тема 8. Основи оподаткування та фінансового планування в умовах зміни податкового законодавства.)	№ 2,3,4 (основна)
Оптимізація витрат в особистих фінансах. Інструменти управління особистими фінансами. (Тема 10. Фінансовий аспект підприємництва та особисті фінанси.)	№ 8,9 (допоміжна)

3. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Змістовий модуль 1. Вступ до фінансів та фінансового управління.

Максимальна оцінка – 100 балів. Оцінка поточного контролю складається із:

- присутності здобувача на лекціях – максимальна кількість – 7 балів;
- присутності здобувача на практичних заняттях – максимальна кількість – 7 балів;
- контролю самостійної роботи на практичних заняттях – максимальна кількість – 20 балів;
- контрольної роботи №1 – максимальна кількість – 66 балів.

Присутність здобувача на лекціях – 1 бал за лекцію, якщо здобувач не був присутнім – 0 балів.

Присутність здобувача на практичних заняттях – 1 бал за практичне заняття, якщо здобувач не був присутнім – 0 балів.

Контроль роботи на практичних заняттях:

- здобувач самостійно виконав завдання в повному обсязі і в змозі пояснити проведені розрахунки – 4 бали на кожному практичному занятті (загальна кількість занять – 5);
- здобувач виконав не всі завдання, але в змозі пояснити проведені розрахунки – 3 бали;
- здобувач виконав всі завдання, але не в змозі пояснити проведені розрахунки – 2 бали;
- здобувач виконав не всі завдання та не в змозі пояснити проведені розрахунки – 1 бал;
- здобувач виконав взагалі не виконав завдання – 0 балів.

Шкала оцінювання контрольної роботи №1

Вид завдань	Кількість тестів	Форма контролю	Оцінка в балах
Тестові завдання:			Максимальна оцінка = 66 балів
– теоретичні	16	Перевірка правильності відповіді	– за правильну відповідь на 1 теоретичне тестове питання – 3 бали. – за неправильну відповідь – 0 балів.
– практичні	4		– за правильну відповідь на 1 практичне тестове питання – 4,5 бали. – за неправильну відповідь – 0 балів.

Змістовий модуль 2. Основи оподаткування та фінансового планування в умовах зміни податкового законодавства.

Максимальна оцінка – 100 балів. Оцінка поточного контролю складається із:

- присутності здобувача на лекціях – максимальна кількість – 7 балів;
- присутності здобувача на практичних заняттях – максимальна кількість – 7 балів;
- контролю самостійної роботи на практичних заняттях – максимальна кількість – 20 балів;
- контрольної роботи №2 – максимальна кількість – 66 бали.

Присутність здобувача на лекціях – 1 бал за лекцію, якщо здобувач не був присутнім – 0 балів.

Присутність здобувача на практичних заняттях – 1 бал за практичне заняття, якщо здобувач не був присутнім – 0 балів.

Контроль роботи на практичних заняттях:

– здобувач самостійно виконав завдання в повному обсязі і в змозі пояснити проведені розрахунки – 5 балів на кожному практичному занятті (загальна кількість занять – 4);

– здобувач виконав не всі завдання, але в змозі пояснити проведені розрахунки – 3 бали;

– здобувач виконав всі завдання, але не в змозі пояснити проведені розрахунки – 2 бали;

– здобувач виконав не всі завдання та не в змозі пояснити проведені розрахунки – 1 бал;

– здобувач виконав взагалі не виконав завдання – 0 балів.

Шкала оцінювання контрольної роботи №2

Вид завдань	Кількість тестів	Форма контролю	Оцінка в балах
Тестові завдання:			Максимальна оцінка = 66 балів
– теоретичні	16	Перевірка правильності відповіді	– за правильну відповідь на 1 теоретичне тестове питання – 3 бали. – за неправильну відповідь – 0 балів.
– практичні	4		– за правильну відповідь на 1 практичне тестове питання – 4,5 бали. – за неправильну відповідь – 0 балів.

Критерії оцінювання екзамену

Екзамен проводиться у формі тестування. Максимальна оцінка 100 балів.

Шкала оцінювання екзаменаційної роботи

Вид завдань	Кількість тестів	Форма контролю	Оцінка в балах
Тестові завдання:			Максимальна оцінка = 100 балів
– теоретичні	10	Перевірка правильності відповіді	– за правильну відповідь на 1 теоретичне тестове питання – 2,5 бали. – за неправильну відповідь – 0 балів.
– практичні	15		– за правильну відповідь на 1 практичне тестове питання – 5 балів. – за неправильну відповідь – 0 балів.

Підсумкова оцінка з дисципліни визначається як середньоарифметична за змістовий модуль 1, змістовий модуль 2 та екзамен.

4. ПОЛІТИКА КУРСУ

Порядок зарахування пропущених занять.

Студент може відпрацювати викладачеві (за графіком його консультацій) пропущені лекційні та практичні заняття незалежно від причин пропусків.

Зарахування пропущених лекційних занять відбувається в процесі опитування студента за відповідною темою у вільній формі. Відпрацювання зараховується, якщо студент відповів не менш, ніж на 70% питань. Кожна відповідь має бути або правильною, або з допущенням до 3 неістотних помилок, або 1 грубої помилки, або ж безпомилкова відповідь може містити лише 60% програмного матеріалу.

Зарахування пропущених практичних занять відбувається після самостійного опрацювання завдань, що були вирішені на занятті, та виконання відповідного домашнього завдання. Відпрацювання зараховується, якщо студент в змозі усно пояснити не менш 70 % завдань.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Волохова І. С., Дубовик О. Ю., Слатвінська М. О. та ін. Податкова система: навчальний посібник / за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. – Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. – 402 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://subektivnoprodatkuvannya.phplaw.com.ua/index.php?newsid=73>.
2. . Філіна Г. І. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання : навч. посіб. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.culonline.com.ua/index.php?newsid=73>.
3. Крисоватий А.І., Сидорович О.Ю. Основи оподаткування: Навчальний посібник. - Тернопіль : ТНЕУ, 2012. - 234с.
4. Соколовська А. М. Основи теорії податків : навчальний посібник / А. М. Соколовська. – Київ, 2010. – 326 с
5. Давиденко Н. М. Фінанси : підручник / Н. М. Давиденко, О. Є. Данилевська-Жугунісова. – К. : Компрінт, 2014. – 491 с
6. Соскін О. І. Міжнародні фінанси: навчально-методичний посібник. – К.: Національна академія управління, 2011. – 300 с.
7. Фінансовий ринок : навчальний посібник / [Л. М. Алексєнко та ін.]. – Терноп. нац. екон. ун-т. – Тернопіль : Паляниця В.А., 2016. - 189 с

Допоміжна

8. Фінанси: Навчальний посібник в 2-х частинах / Баранова В.Г., Волохова І.С., Хомутенко В.П. та ін. за заг. ред. Баранової В.Г. – Одеса: Атлант, 2015. – ч.1. – 344с.
9. Юхименко П. І., Федосов В. М., Лазебник Л. Л. та ін. Теорія фінансів: Підручник / За ред. проф. В. М. Федосова, С. І. Юрія. — К.: Центр учбової літератури, 2010. – 576 с.
12. Бедринєць М. Д., Довгань Л. П. Фінанси підприємств [текст] навч.посіб. / М. Д. Бедринєць, Л. П. Довгань. – К. : Центр учбової літератури, 2018. – 292 с.
13. Непочатенко О.О. Фінанси підприємств. : навч. Посібник/ О.О.Непочатенко. - К.: Центр навчальної літератури, 2013 – 504 с.
14. Слав'юк Р.А. Фінанси підприємств: Навчальний посібник / Р.А. Слав'юк. - Київ: «Центр навчальної літератури», 2010.-460 с.
15. Фінанси підприємств: підручник [7-ме вид.] / [А.М. Поддєрьогін, М.Д. Білик, Л.Д. Буряк та ін.]; під ред. А.М. Поддєрьогіна. – К.: КНЕУ, 2012. – 552 с.

6. ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index> – база даних «Законодавство України» Верховної Ради України.
2. www.minfin.gov.ua – офіційний сайт Міністерства фінансів.

3. <https://bank.gov.ua/> – офіційний сайт Національного банку України.
4. <https://finmanagement.com.ua/> – корисна інформація щодо управлінського обліку, фінансової звітності, оподаткування, теорії обмеження систем та інших питань, пов'язаних з фінансовим менеджментом та управлінням бізнесом.
5. <https://e.fdk.net.ua/> – журнал «Фінансовий директор компанії».
6. <http://www.nbu.gov.ua/> - Бібліотека ім. В.І. Вернадського.

Розробник
(підпис)

(Ігор ГРАБОВСЬКИЙ)

Гарант освітньої програми
(підпис)

(Тетяна ЗАГОРЕЛЬСЬКА)

Силабус затверджено на засіданні кафедри девелопменту нерухомості, фінансів, обліку та маркетингу. Протокол від 03.07.2023 року №15

В.о. зав. кафедри

(Євгенія МОРОЗОВА)